

Handreiking Wmo voor gemeenteraadsverkiezingen 2010

Handreiking van de Adviesraad WMO Leiden voor de nieuwe partijprogramma's voor de gemeenteraadsverkiezing 2010 in Leiden.

I. Inleiding

De kern van de Wmo is dat iedere burger kan meedoen. Uitgangspunt van deze wet is de eigen kracht en zelfredzaamheid van de burger. Burgers geven immers zelf invulling aan hun deelname aan de samenleving en maken dus eigen keuzes.

Maatschappelijke ondersteuning is noodzakelijk, dus zorg voor de ander, om voor bepaalde groepen burgers participatie mogelijk te maken. Om te bepalen welke ondersteuning nodig is, moeten we weten wat de behoeften, mogelijkheden en problemen zijn van deze groepen Leidenaren. Zij verschillen in de mate van mee willen doen aan de samenleving, daarin zelfredzaam zijn en zich verbonden voelen met elkaar. Burgers dragen verantwoordelijkheid voor hun eigen situatie, maar hebben soms een steun in de rug nodig.

We onderscheiden grofweg de volgende groepen burgers die in verschillende mate ondersteuning nodig hebben:

- betrokken Leidenaren: iedereen die zich inzet voor een ander of voor de stad, zoals actieve buurt- en wijkbewoners, vrijwilligers en mantelzorgers;
- Leidenaren met een beperking: mensen met een lichamelijke, verstandelijke of andere beperking (inclusief chronisch zieken, zorgvragende ouderen en zorgvragende allochtonen);
- kwetsbare Leidenaren: burgers met complexe, meervoudige problemen waaronder meestal psychosociale of psychiatrische, zoals daklozen, cliënten van de OGGZ, verslaafden en slachtoffers van huiselijk geweld.

2. Ontmoeten en verbinden

Voor alle groepen geldt dat ontmoeten en verbinden de kans op meedoen vergroot. De groepen moeten in staat worden gesteld mee te doen aan de maatschappij. Concreet betekent dit volgens de Adviesraad:

- ontmoeting bevorderen,
- vergroting van acceptatie van diversiteit, rekening houdend met cultureel bepaalde behoeften en wensen van medeburgers,
- vermindering van eenzaamheid,
- versterking van het vrijwilligersbeleid en meer waardering voor de vrijwilliger,
- ondersteuning van mantelzorgers en erkenning van hun belangenbehartiging,
- toegankelijkheid van informatie, aanpassen aan de eisen van de tijd (denk aan de website van de gemeente).

De Adviesraad wil graag de volgende prioriteiten benoemen:

- 1) Gemeente, uitvoerders van Wmo-beleid en cliënt-/burgervertegenwoordigers moeten regelmatig evalueren of aan bovenstaande punten voldoende (zowel kwaliteit als kwantiteit) wordt voldaan. Bij elk punt spreken partijen af binnen welke termijn zaken gerealiseerd moeten zijn.
- 2) Om de acceptatie van diversiteit te bevorderen moet onderzocht worden of de aanbieders voldoende rekening houden met de diversiteit van gebruikers. Ons inziens

kan het toch niet zo zijn, dat iedere burger “over één kam wordt geschoren”. Dit bevordert namelijk geen interculturele participatie. Het is noodzakelijk dat aanbieders daadwerkelijk een diversiteitsbeleid opzetten en uitvoeren.

- 3) Het actief invoeren van het compensatiebeginsel zodat het aanbod van zorg of hulp goed aansluit op de behoeften en (on)mogelijkheden tot participatie van de zorgvrager. De behoefte en vraag van de zorgvrager dienen het uitgangspunt te zijn voor het bieden van zorg, of een Wmo-oplossing.
- 4) De gemeente zou meer moeten inzetten op preventief beleid. Dit geldt voor alle prestatievelden van de Wmo. Daarmee wordt een beroep op de Wmo voorkomen of verminderd. Daarnaast is vroegsignalering uitermate belangrijk.
- 5) Een goed Wmo-beleid is een integraal beleid. De gemeente kan meer inzetten op afstemming en coördinatie van Wmo-beleid met aanpalende beleidsterreinen, zoals ruimtelijke ordening, wonen, welzijn, verkeer, arbeid, sport en recreatie.

3. Aanvullende wensen

Voor de groepen kwetsbare Leidenaren en Leidenaren met een beperking gelden verder nog een aantal aanvullende wensen om mee te kunnen doen. Concreet denkt de Adviesraad aan:

1. Toegankelijkheid en handhaving

- zorg voor toegankelijke en begrijpelijke informatie, die mondeling, schriftelijk en digitaal wordt verstrekt door gemeente en aanbieders aan gebruikers van zorg. Denk aan website, brieven, folders e.d.. Instanties zouden meer rekening moeten houden met de beperking van de gebruiker. Te veel informatie is niet toegankelijk voor mensen met een (visuele) beperking. Brieven en folders zijn voor sommige mensen te ingewikkeld. Suggestie is om alle info betreffende de Wmo te laten screenen door één persoon/instantie die kennis en ervaring heeft met begrijpelijk schrijven;
- de toegankelijkheid van de website van de gemeente Leiden moet sterk verbeterd worden. Denk aan de bruikbaarheid van de site voor mensen met een visuele beperking . De site moet voldoen aan Dremfels Weg;
- zorg voor meer toegankelijke sportaccommodaties (zowel de bereikbaarheid van de accommodatie, als de toegankelijkheid van de accommodatie, en het aanbod van sport en bewegen);
- zorg voor een betere toegankelijkheid van de openbare ruimte en gebouwen, zodat mensen met een beperking zich veilig kunnen bewegen in de openbare ruimte en gebouwen;
- handhaving van het obstakel/uitstallingbeleid van de APV, zodat mensen met een beperking zich zonder hindernissen en veilig in de openbare ruimte kunnen bewegen.

2. Ondersteuning en begeleiding

- voldoende zorgvragers-ondersteuning moet er zijn voor de meest kwetsbare groepen;
- financiële ondersteuning van organisaties die zich richten op belangenbehartiging blijft belangrijk voor deze doelgroepen;
- de gemeente dient te zorgen voor adequaat beleid om de gevolgen van het wegvallen van ondersteunende begeleiding uit de AWBZ voor de meest kwetsbare groepen zoals bijvoorbeeld dementerende ouderen, mensen met een verstandelijke beperking en mensen met een GGZ-achtergrond op te vangen.

3. Indicatiestelling

- mantelzorgers (desgewenst) betrekken bij de indicatiestelling;
- de inhoud van het Protocol Gebruikelijke Zorg wordt steeds meer aangescherpt en het beroep dat gedaan wordt op de omgeving van de zorgvrager staat onder steeds zwaardere

druk. De Adviesraad wil dat het toepassen van dit Protocol in redelijkheid en billijkheid het uitgangspunt wordt voor de indicatiestellers;

- er zou meer integraal geïndiceerd moeten worden zodat de zorgvrager een oplossing ontvangt die het beste bij hem of haar past.

4. Voorlichting en informatievoorziening allochtonen

- opzetten van een actief voorlichtingsbeleid voor allochtonen over de mogelijkheden van de Wmo. Dit voorlichtingsbeleid zal afgestemd moeten zijn op de ander en samen met vertegenwoordigers uit deze doelgroep gemaakt moeten worden om het draagvlak te vergroten.

5. Inclusief beleid

- actieve invoering inclusief beleid, met andere woorden:
 - beter aansluiten vraag en aanbod woningen,
 - vergroten toegankelijkheid openbare ruimten,
 - vergroten leefbaarheid door fysieke aanwezigheid van voorzieningen
- zorgen voor voldoende levensloopbestendige woningen

6. Eigen bijdrage beleid en financiële positie

- de gemeente zou geen maximale eigen bijdrage moeten innen. Zeker niet als er Wmogelden over blijven;
- zorg voor het netto uitbetalen van het PGB. Dit is veel prettiger en duidelijker voor de zorggebruiker, omdat deze dan precies weet wat het besteedbare budget is.

7. Participatie

- deelname aan (on)betaald werk voor kwetsbare groepen zou meer mogelijk moeten worden. De gemeente kan via een regionaal arbeidsmarktbeleid, het geven van voorlichting over subsidiemogelijkheden om 'kwetsbaren' in dienst te nemen en het benutten van de mogelijkheden van de Wet op het Participatiebudget hier inhoud aan geven.

8. Vervoer

- bij het opnieuw aanbesteden van het vraagafhankelijk vervoer (Regiotaxi) dient de gemeente in het Programma van eisen duidelijke kwaliteitseisen op te nemen waaraan het (collectief vraagafhankelijk) vervoer moet voldoen. Handhaving van deze kwaliteitseisen zou meer moeten plaatsvinden. De huidige problemen met de Regiotaxi zouden hiermee weggenomen kunnen worden.

Tot slot

Tot slot verwijst de Adviesraad graag naar zijn advies 'Nieuw Wmo beleid' d.d. 27-06-2008, te vinden op www.adviesraadwmoleiden.nl.

*Adviesraad WMO Leiden
28 april 2009*